

Magnetické pole kolem kabelů

Pomůcky

Čidlo magnetického pole Vernier MG-BTA, rozhraní pro připojení čidla LabQuest Stream, rychlovarná konvice.

Teorie

Dánský fyzik, chemik a filozof Hans Christian Oersted v roce 1820 experimentálně ukázal, že v okolí vodiče, jímž prochází elektrický proud, vzniká magnetické pole. Pokud je procházející proud střídavý, je také vznikající magnetické pole proměnné.

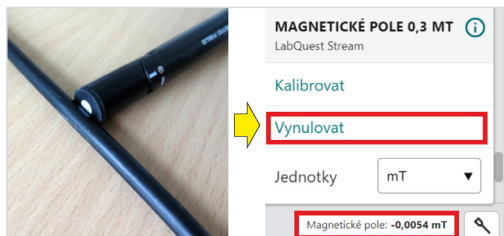
Příprava měření

1. Pomocí mechanického přepínače na těle čidla zvolte rozsah do 0,3 mT.
2. Připojte čidlo k rozhraní LabQuest Stream a spusťte aplikaci Graphical Analysis.
3. Pokud pracujete s počítačem nebo notebookem, pomocí USB kabelu ho propojte s rozhraním LabQuest Stream. Pokud pracujete s telefonem nebo tabletem, připojte LabQuest Stream bezdrátově přes Bluetooth ([návod](#)).
4. Klikněte na pole *Režim*, *Frekvence* v levém dolním rohu, nastavte frekvenci měření na 10000 vzorků za sekundu a dobu měření na 0,1 sekundy. Klikněte na *HOTOVO*.

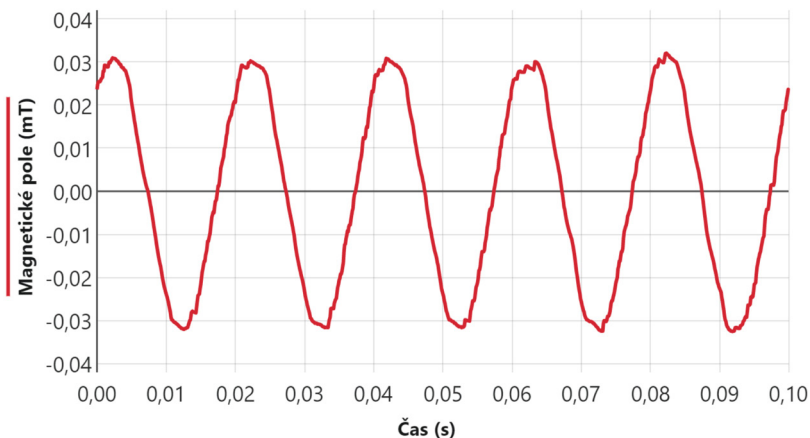
Provedení experimentu

1. Nalijte do rychlovarné konvice vodu a zapojte ji (zatím vypnutou) do zásuvky.
2. Přiložte čidlo těsně k přívodnímu vodiči podle obrázku níže.
3. Klikněte na aktuální údaj o magnetickém poli, který se zobrazuje vpravo dole, a vyberte *Vynulovat*.
4. Zapněte rychlovarnou konvici.
5. Spusťte záznam dat tlačítkem **ZAHÁJIT MĚŘENÍ**.
6. Po ukončení měření konvici vypněte a nastavte automatické měřítko grafu tlačítkem

Ukázka naměřených dat

Průběh magnetického pole se periodicky opakuje – během 0,1 sekundy se zopakovalo celkem 5 period, což odpovídá síťové frekvenci 50 Hz.

Závěr

Kolem kabelů běžných spotřebičů napájených ze zásuvky vzniká střídavé magnetické pole se stejnou frekvencí, jakou má síťové napětí zásuvky. Měření magnetického pole lze tedy využít k bezkontaktnímu měření elektrického proudu.

Poznámky

- Kvůli nutnosti velmi vysoké vzorkovací frekvence (10 kHz) k měření používáme klasické „drátové“ čidlo MG-BTA. Tříosé magnetické čidlo GDX-MG má maximální vzorkovací frekvenci 100 Hz, což pro tento experiment není dostatečné.
- V kabelu jsou vždy minimálně 2 vodiče (aby mohla být konvice zapojena v uzavřeném el. obvodu). Výsledné magnetické pole měřené čidlem proto záleží na vzájemné poloze těchto vodičů vůči senzoru i vůči sobě navzájem.
- Čím je větší příkon použitého spotřebiče, tím silnější magnetické pole vzniká. Příkon rychlovarné konvice (či jiného zařízení) se dá vyčíst ze štítku, který na sobě má každé zařízení – níže je obrázek štítku rychlovarné konvice použité při vzorovém experimentu, jejíž příkon je 1850 až 2200 wattů.

